

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

DUBEN 2005 *** ROČNÍK VI.*** ČÍSLO 4

Citát inspirující:

Tucty polotajnejch skrývanejch historií se vpisujou do každý jednotlivý tváře. O tom jsou knihy, to není z mý hlavy... O tom všem se píše. O tom, co někdo zahlíd klíčovou dírkou a nenechal si pro sebe.

Petra Hůlová- Přes matný sklo

VE VALDŠTEJNSKÉ VINÁRNĚ

vzpomínky mají jenom jeden směr
jako by vyšly z obou zemských točen
(a dětství jen na úvěr)
nehmatný čas do spirály stočen

v éteru staré dobré hity:
ne každý do paměti vrytý ...

city jsou hloubkou dravých jarních vod
city nejsou na povrchu pěna
hloubka i dravost mají stejný rod:
věčná tajenka na čtyři ... ŽENA

PAVEL ZEMAN

15 LET LISU

Máte zájem?

Okresní knihovna v Jičíně zve zájemce o práci v literárním kroužku na připravovanou schůzku tohoto kroužku, která se uskuteční 24. dubna 1990 od 17 hodin v Okresní knihovně v Jičíně. Přineste s sebou své literární práce.

V pátek 13. dubna 1990 vyšel v tehdejších okresních novinách Předvoj výše citovaný článek, kterým byly do tehdy ještě Okresní knihovny v Jičíně zváni všichni příznivci literatury, kteří dosud svoje výtvořiny tají v šuplíku. První setkání se uskutečnilo ve středu 24. dubna 1990. Toto datum má v rodném listě zapsán literární kroužek při Městské (do 1. 1. 1998 Okresní) knihovně v Jičíně, v roce 2000 přejmenovaný na LIS (=Literární Spolek).

Iniciátorkou setkání byla pracovnice knihovny Mgr. Jana Benešová. Vedle již vzpomínaného článku obeslala literáty, kteří se zúčastňovali soutěže v rámci Šrámkovy Sobotky. Přípravné schůzky se zúčastnili tito pozdější členové kroužku: Jan Filip, Bohumír Procházka, Vladislava Matějková, Miroslav Harcuba, Naďa Baliharová, Jana Hofmanová, Jana Benešová a Václav Franc.

Ale od těch dob uběhlo hodně vody, na práci spolku se podílely čtyři desítky regionálních autorů. Jičínští literáti vydali pět almanachů (Pod Valdickou branou, Kroky a klopýtání, Mýma očima, Deset let, Striptýz duše). Uspořádali řadu autorských čtení, besed a setkání se známými spisovateli a umělci. Spolupracují s literárními spolky ve slovenském Martině a řadě českých měst. V loňském roce uspořádali setkání spolků a klubů pod názvem Jičínské poetické jaro. Vydávají časopis a svoje práce v samizdatových výtiscích, ale i nakladatelsky. Těžko vypsát všechny aktivity.

Za patnáct let práce se jim podařilo dát dohromady partu lidí zajímavících se o literaturu a kulturu obecně, informovat se navzájem o nejrůznějších akcích a soutěžích, příležitostně vydávat svoje práce, potkávat se se spoustou zajímavých lidí, a to nejen literátů. Dosáhli zajímavých výsledků na literárních soutěžích, řada autorů přešla od původního žánru a vyzkoušela si i jinou tvorbu. To všechno jsou úspěchy LISu.

Na závěr uvedu příjemný zážitek z vyhlášení nejlepších autorů z Literárního Varnsdorfu, kde již tradičně nevychází náš spolek naprázdno při udílení cen. Při jednom z mnoha neformálních rozhovorů jsme mluvili s autorkou z Mostecka. Když jsme jí vypravovali o našich schůzkách a almanaších, jen si povzddechla: „A u nás se nic neděje!“

Já vím, že ani u nás nerostou Čapkové a Nerudové jako houby po dešti, ale buďme rádi, že se „NĚCO DĚJE!“

Václav

CHOPOJ CHODSKÉ POETICKÉ JARO

„Literáti, do roka a do dne, zvu vás na poetické jaro,“ chtělo by se mně zvolat společně s Janem Sladkým - Kozinou, který proslul jako vůdce povstání domažlických Chodů proti odebrání udělených privilegií na ochranu hranic proti Volfu Maxmiliánu Lamingerovi v roce 1693. Jenže Kozinu čekala 28. listopadu 1695 v Plzni šibenice, zatímco básníky a prozaiky vítá Chodsko s otevřenou náručí, neboť se zde téměř po roce uskuteční již 3. setkání literárních klubů a spolků z Čech, Moravy a Slovenska. Pomyslnou štafetu přebírají Domažlice po Jičínu (květen 2004 - Jičínské poetické jaro) a Martinu (říjen 2004 - Martinská poetická jeseň). A tak ve dnech 15.-17. dubna bude „chodská metropole“ centrem literárního dění, na kterém nebude chybět ani jičínský LIS.

Dovolte proto krátké představení Domažlic a okolí. Co vlastně o tomto kraji víme ze školních let, kromě již vzpomínaného Koziny a Lomikara (resp. Lamingera)? Tak třeba to, že Přemysl Otakar II. dal v letech 1262-65 vybudovat královské město ke střežení západní hranice. V husitských válkách se v roce 1431 odehrála u Domažlic slavná bitva s křižáky, kdy 14. srpna 1431 husitská vojska pod vedením Prokopa Holého triumfálně zvítězila. Mezi ukořistěné trofeje patřil i klobouk kardinála Caesariniho. Význam města po třicetileté válce klesal a v 19. století byly odstraněny městské hradby a město se rozvíjelo do šířky. Z novějších dějin je známá slavná národní pouť na Vavřínečku, v srpnu 1939, která byla prvním velkým protestem proti nacistické okupaci.

Dominantou města je vyhlídková věž vysoká 56 metrů, nejvyhledávanější památkou je Chodský hrad, kde ve 14. století přebýval i Jan Lucemburský. Dnešní barokní podoba vznikala v 18. století. V Domažlicích můžeme navštívit i Muzeum Jindřicha Jindřicha a Galerii bratří Špillarů.

Návštěvník Domažlic by si neměl nechat ujít pouť ke kostelu sv. Vavřínce. Vždyť ona lidová píseň nás zve „stojí na pěkném kopečku“ na turistickou „tůru“ a potom je v okolí známé Baldovské návrší, odkud právě kardinál Caesarini údajně sledoval porážku křižáckých vojsk.

Protože se v Domažlicích koná literární setkání, podívejme se, kdo je s tímto krajem spojen z významných literárních osobností. Tak především domažlický rodák Karel Matěj Čapek - Chod (1860-1927), autor řady románů (např. Turbina, Kašpar Lén mstitel) a Jindřich Šimon Baar (1869- 1925), rodák z Klenčí pod Čerchovem, student domažlického gymnázia (např. Jan Cimbura, Poslední soud, Pani komisarka). Dalším typicky chodským autorem je Jan Vrba (1889 - 1961), rodák z Klenčí, který žil dlouhá léta v Domažlicích (román Zelené šero, Kniha z přírody, Selské povídky).

V Domažlicích zemřel v roce 1912 Jaroslav Vrchlický, který zde trávil

poslední léta plodného života. Nelze nezapomenout působení Boženy Němcové v letech 1845 až 48 v Domažlicích a Všerubech, odkud čerpala pro svoje práce náměty, a to nejen pro svůj seriál v Květech (Obrazy z okolí domažlického). Vztah k Domažlicům měl i Josef Kajetán Tyl, Karel Jaromír Erben, Eliška Krásnohorská a pochopitelně i Alois Jirásek.

Ale nejen literáti pocházejí z tohoto kraje, jenom v krátkosti připomínám hudebního skladatele Jindřicha Jindřicha či významného lékaře profesora Josefa Thomayera.

A tak se už těším do Domažlic a doufám, že místní organizátoři nás překvapí nejen tradiční pohostinností, ale i řadou pamětihodností, o kterých nemám ani ponětí, neboť jsem „nikdy v Barceloně nebyl, ani v Domažlicích“ (pouze v Tachově na vojně), abychom na okamžiky na Chodsku dlouho v dobrém vzpomínali.

Václav

P.S. A ještě si dovolím přihrát „řehečskou polívčičku“: Když jsem před lety pátral po osudech řehečského rodáka „generála partyzánů“ Josefa Suchardy, dostal jsem se s jedním kontaktem i do Domažlic. Z Městské knihovny Boženy Němcové se mně ozvala ochotná paní ředitelka Mgr. Jana Čechová, která si dala práci a v místní matrice vypátrala, že Josef Sucharda v městě skutečně byl hlášen, byl zde zatčen a odvezen do koncentračního tábora v Bautzenu (Budyšíně). Ještě jednou děkuji za důležitou stopu, díky které jsem zjistil i řadu dalších věcí, např.: v roce 1938 byl po „Mnichovu“ převelen Josef Sucharda jako člen delimitační komise a styčný důstojník do okresu Domažlice a tam prožíval těžké pokoření českého národa, odevzdáním větší polovice Chodska do rukou německých usurpátorů (jak sám vzpomíná).

Dokonce se podílel na svolání demonstrace do Klenčí den před obsazením a z balkónu radnice společně se spisovatelem Vrbou promlouval k místním občanům. Podílel se na záchraně památného Hrádku u Oujezda s pomníkem Jana Koziny pro republiku a s domažlickou posádkou odklidil z Vyhličky bronzovou sochu spisovatele Baara. Velký žulový podstavec sochy byl německými zuřivci rozmetán dynamitem. (Volně podle Josefa Suchardy z knihy Partyzánský odboj v Jižních Čechách, 1947, str.73 až 88).

Činnost Josefa Suchardy popisuje i František Polák v knize Mnichov 1938 (2.část, 1988, str. 51-56) : „Chodský lid se dozvěděl pravdu o připravované okupaci Chodska 21.listopadu 1938 na shromáždění lidu v Klenčí pod Čerchovem. Sdělil mu ji čs. styčný důstojník pplk. Sucharda a spisovatel J.Vrba ... Těsně před naplněním ortelu se podařilo ještě vystěhovat muzeum z Klenčí a odvést sochu J.Š.Baara z pomníku na Výhledech.“

Tolik tedy malá „řehečská zásluha“ o dějiny Domažlicka.

Václav

VÍTE, ŽE ...

- V Jičínském čtvrtletníku (březen, 1/2005) vyšla poezie Václava France (Zaskákám na jaro) a Václava Teslíka (Pramínky vlasů). Zároveň zde byl uveřejněn článek k 15.výročí založení LISu Občanská sdružení v Jičíně Literární spolek LIS (autor Václav Franc), který je ve zkrácené podobě uveden jako úvodník dnešní KOBRY.

- Ve čtvrtletníku SVK Hradec Králové U nás (ročník 15,1/2005, vydáno 31.3.2005) otiskla Jana Benešová článek Webové stránky Městské knihovny v Jičíně. (Viz <http://unas.svkhk.cz/>).

- V literární obtydeníku Tvar (7/2005, vydáno 7.4.2005) je v rubrice Tvar odečet představen liberecký časopis Světlík (2/2005) a mezi autory čísla (březen – duben) je jmenován Václav Franc. Václav

ÚSPĚCH JIČÍNSKÉ KNIHOVNY

V rámci akce Březen – měsíc internetu byla vyhlášena soutěž o nejlepší knihovnickou prezentaci na internetu BIBLIOWEB 2005. S výsledky celé soutěže se můžete seznámit na www.econlib.cz , ale musím poblahopřát jičínské knihovně a především webmasterovi stránek – Janě Benešové. První místo získala knihovna ve Znojmě, ale hned **na druhém místě se umístil Jičín**, před třetí Třeboní.

Takže ještě jednou blahopřeji, sám si myslím, že stránky jičínské knihovny jsou přehledné, zajímavé a především neustále aktualizované, což jistě zvyšuje jejich sledovanost. Nás může těšit, že v rámci stránek MK v Jičíně jsou i stránky LISu a upoutávky na naše akce (event. fotografie z akcí).

A kdo ještě neviděl, ať tam běží na <http://knihovna.jicin.cz/> . Václav

AUTORSKÉ ČTENÍ PRO NEVIDOMÉ

Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně LIS Vás zve na autorské čtení pro nevidomé a těžce zrakově postižené občany.

13. dubna od 14 hodin
v zasedací síni MěÚ v Jičíně.

Jana Benešová

TEXTY PAVLA HERBRYCHA

xxx

Setrvalost
je zněním nás
je akordem
je rozezvučením
je nasáknutím
jímž odmítáme
jiné harmonie
a jen jí monotónně
vytaháváme náš
identifikační kód
bez povšimnutí
že zvolna přechází
v tiché
SOS

xxx

Iniciační zasvěcení městem
potencionálními rozkroky
potencionálními mejdany
potencionální cirhózou
potencionální pozitivitou

xxx

Cosí pokosilo slova na široko
a najednou prostorem
nepulzují tak jako dřív
není jich
v tomto okamžiku bezvětří
a tak myšlenkami slov
našlapuješ potichu v kruhu
bojíš se být tím prvním
kdo znesvětil chrám ticha
a zabodne do něj dýku
artikulovaného
a třesoucí se
že bys měl
že by někdo měl
kradeš si tento okamžik zasvěcení

xxx

Táhnu se staletími
střídám tváře
doznávám změn
učím se
i promarňuji čas
mučím
i bývám mučen
nežádám
odpouštím
a prosím o odpuštění
za to
že jsem

že jsem člověk

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

Václav Ryčl - PAVILON č. 13

Četba této knihy přináší celou řadu zvláštností, tak především autor, přestože se narodil později než já, již nežije, spáchal sebevraždu. Za svého života vlastně žádnou ucelenou knihu nevydal a toto dílo vzniklo z jeho pozůstalosti. Ale na druhou stranu jeho jméno není tak zcela neznámé v české literatuře, neboť v roce 1994 získal 1. cenu v literární soutěži Povídka 94 a o rok později obsadil 3. místo. A právě jeho povídka ČERNÁ HALA dala název celému sborníku soutěže, ve kterém byla zastoupena i moje povídka Mrtvej brouk).

Dílo Václava Ryčla, (v knize vystupuje jako Václav Rauch), je poznamenáno schizofrenií, kterou onemocněl stejně jako jeho otec. V nejrůznějších podobách a obměnách jsou v knize zachyceny poměry v léčebných zařízeních, ale především vnitřně rozpolcený citový život vnímavého jedince. Některé pasáže líčí drsnou realitu léčebny, jiné naopak dětinské představy o útěku za hranice atp.

Knihu je to neradostná a nedoporučuji ji číst před spaním, ale na druhou stranu, když ji porovnáme například s knihami Natálie Kocábové, tak je opravdová, vulgarita jsou zde používány naprosto opodstatněně, ne účelově. A Ryčlovi věřím každé slovo, každý prožitek. Zajímavé je, že zde lze najít i několik verzí jedné povídky či příhody, jak se v autorově vidění měnily.

Škoda že tak talentovaný člověk odešel, tak záhy. Myslím si, že jeho postřehy by vydaly i na další zajímavé práce. Bohužel jeho kniha života se velmi brzy zavřela, ale i tak nám zanechal velmi mnoho zajímavých stránek.

Děk patří sestavovatelům knihy (Miroslav Huptych a Václav Kahuda) a autorově matce Kamile Ryčlové, že se podařilo zachytit tvorbu mladého autora, poskládat ji do jednotlivých střípků vzpomínek. Václav

P.S. Nedávno vyšla další Ryčlova kniha z pozůstalosti Zpráva nejen o bludné duši. Doufám, že si ji brzy přečtu.

POZVÁNKA – POEZJA POLSKA W XX STULECIU

Staženo z <http://volny.cz/dny.poezie.broumov/> (další informace u Věry Kopecské, broumovské básnířky na výše uvedených stránkách):

Poezja polska w XX stuleciu

Marta Chlaewinska zve na

Polsko-Česko-Slovenské setkání básníků

do města Grodziec va dnech 3. - 5. 6. 2005.

podrobné informace na adrese <http://www.dzieciombedzina.info/>

VIZITKA

Bohumír PROCHÁZKA

Nejede. Nejede vůbec nic. Kdo by taky po desáté večer někam jezdil. Ale přece vlak kdysi Kdysi. Do hotelu ne. A proč ne? Co jsou nějaké tři stovky? Tri? Kdysi. Já se toho proletářského komplexu nezbavím. Moje maminka nikdy nespala v hotelu. Vlastně jednou, na výlete. Ale stejně neusnula. Takže vlastně nespala.

Nádražní hospoda. Dva obsazené automaty, vrchní klimbá už teď. Znechuceně točí desítku - to bude jistě kšeft, řekne si, takový zákazník. Cožpak je to na mne vidět? Zavírají v jedenáct. A pak? Pivo je zvětralé, i když ho točil přede mnou. V téhle hospodě nemůže ani být jinak. Pivo je půlhodina. Do pěti ráno zbývá ještě šest hodin. Příšerně studená čekárna. Takže vlastně dobře, že je zavřená ...

„Nekoupíš mi panáka? Já ti za to venku ... „

Kolik má vlastně člověk zubu? Tedy, kolik jich má mít? Téhle dáme jich chybí víc než polovina. Ty zadní, bez těch se člověk obejde, ale když chybí zároveň jednička i dvojka nahoře ... Proč bych si měl myslet, že se na mne usmála? A proč by se na mne měla usmívat? Jistě že se usmála. Jak bych mohl vedet, které zuby ... Úsměv za panáka. Profesionální úsměv. Jako ta krásná holka tenkrát v bance. Ještě se zeptala - co pro vás mohu udělat?

Klid za panáka. Sedne si k vedlejšímu stolu. Za velký rum. Nábožně zvedá sklenku, přivoní, to gesto se mi líbí, pomalu usrkává. Šetří. Má dost času, než ji vyhodějí. Oba máme čas. Nějak se mi nedaří nekoukat k jejímu stolu. Kam taky jinam koukat? Pingl by mne nejradši zavraždil, hráči mají své starosti. Na nich nic není zajímavého.

A na ní? Snažím si vymyslet, kde žije. Zdalipak si po sobe ráno stele peřinu? Blbá otázka... Jistě bývala pěkná holka, z té postavy se to ještě pozná. Když ještě měla zuby.

A je to tady: začínám si vymýšlet její příběh. Vymyslím, v hlavě zafixuju a půjdu si ho k ní ověřit. Za panáka. Já panáka, ona panáka Nakonec třeba i budu mít kde přespat ...

Vole!

„Pane vrchní, platím!“

Na ulici ani živáček. Kličky ulicemi ke kraji města. Tady ta křižovatka je dobře osvětlená, já spolehlivě vyhlížející, měl jsem to udělat už dřív. Jak prosté: někdo zastaví a pojedu. Daleko? Daleko. Ten, kdo zastaví, pojede skoro tak daleko jako já.

První auto asi za pět minut. Samozřejmě nic. Pak dvě. Nevýhoda, bral bych je odděleně. A tak dále. Začínám hru - za každé auto kamínek. Bezva hra. Při chodníku dlouhá rada kamení, vedle zmrzlý blbec, kterého už postávání nebaví.

Deset kroku tam, deset zpátky k prodlužující se frontě kamení.

Většina lidí v tomhle státě, na tomhle světě, nemá tušení, co znamená půlnoční město z pohledu beznadějného stopaře. Většina lidí by tady taky takhle nestála. Zhaslo poslední okno. Všichni spí, nebo souloží, nebo se převalují a přemejšlejí, co za ten den udělali blbe. Co za ten život udělali blbe. Já kupříkladu to, že tu stojím.

Nechala by mne Bezzubá přespat? Bylo by tam teplo. Byl by sex? Nééé, sex ne. Ale jiný ?

Zastavil. To opravdu kvůli mně?

Utíkám, aby si to nerozmyslel. V euforii ale stačím rozkopnout radu kamení - aut. Vystupuje žena, stačím si všimnout světlých dlouhých vlasů. Musí vystoupit, abych se mohl nasoukat na zadní sedadlo. Bezzubá měla taky dlouhé. Ale černé. Kde je teď Bezzubá? Daleko, opravdu jedou daleko, já snad s nimi tu noc přečkám. Je to možné?

Idylka. V rádiu hrají potichu a melodicky, sedadlo je plyšové, měkké, asi nějaké dražší auto, teplo. Pověděli jsme si kam jedu, stručně, věcně. Přestal jsem je zajímat. Oni mne vlastně taky. Muž a žena. Nevím jak vypadají, kam jedou, proč tam jedou. Mají drahé auto, on má sako, možná i kravatu. Její vlasy jsou přehozené přes opěradlo. Když projíždíme pod lampou, na chvíli zasníví.

Asi usnu.

„ ... proč se najedno zajímáš o mého brácha. Přece jsi nikdy ...“

„Já se nezajímám o tvého bratra, mne zaráží, co to stojí peněz.“

„Ale to nejsou tvoje peníze ...“

„Jak to, že ne, jak to, tím pádem máš, máme o to míň.“

„Já mám míň a tebe se to netýká ... A je mi jedno, že mám míň, k čemu mi jsou peníze v tomhle životě, v takovém ...“

„Takže paní by radši jezdila ve staré stovčacítce ...“

Debata mne přestala zajímat, debata mne otravovala. Leč, nedařilo se mi od ní oddělit. Auto - krabice, vlastně cela, ze které se nedá odejít. Vstoupils dobrovolně, snášej tedy dobré i zlé. Snášim. Kolik takových hádek v každém manželství...

„Taky bych mohl zastavit, támhle v lese a vyhodit tě.“

„Vím, že toho jsi schopen. Ale neuděláš to, mám svědka.“

Mlčení. Přemýšlí.

„Seš coura, s těmi se jinak nezachází,“ potřeboval ji ranit.

„Ty víš dobře, jak to bylo. Byli jste zamčeni s tou ..., nemela jsem kam jít.“

Začalo mi jí být líto. Urážel ji. Z každé vety byl cítit úmysl ponížit ji. Byl hrubý, ona odpovídala tiše, nebo nechávala hrubosti bez odpovědi. To ho ještě víc dráždilo. Bylo mi trapně z toho, že všechno musím poslouchat. Z toho, že na mne neberou ohled. Upozornila ho na mne. Dost ošklivě dal najevo, že ho nezajímám. On mne taky ne. Ale byl jsem v té jejich krabici - věznici.

Začínal jsem se dostávat i do jejich manželství: úspěšný kravatář, středně velký

až vyšší šéf, sít pochlebovačů utvrzuje ho v jeho výlučnosti a on si na to zvyk. Je spokojený sám se sebou. Ona - už před svatbou věděla o svém omylu. Dítě na cestě rozhodlo ...

„Pokračuj, pokračuj, jsem zvyklá.“ Došla mu slova, surově ji byl. Pěstí do paže, dlaní na tvář. Vzpřímil jsem se, chystaje zasáhnout, pak se zase posadil. Co zmůžu za jízdy? Přestal. Konat i mluvit. Dlouho, předlouho jsme jeli potichu. On trochu zbrkle, ale spolehlivě řídil, ona plakala. Vytrvalým pláčem nešťastných žen. I když v kopcích, kterými jsme jeli, nebyla světla, poznal jsem to podle trhavých pohybu vlasu, které svítily. Bolavý ženský pláč. Jemně, sotva znatelně jsem vlasy pohladil. Škubla sebou. Brzy se ale hřívá za sedadlo vrátila. Po dlouhou dobu byl absolutní klid.

Vztekloun se věnoval řízení, auto spokojeně vrnělo, nebyl žádný pohyb. Svět se zastavil ve šťastném okamžiku. Se zavřenýma očima vychutnával jsem si hebkost těch vlasu, která na prstech zůstala. Věděl jsem, že nejsilněji zůstal by mi ten vjem, kdybych teď vystoupil. Též jsem ale věděl, že musím Pohladil jsem vlasy znovu. Táhle, po celé jejich délce. Nebylo škubnutí, hlava se přikláněla za mou rukou. Řidič začal sám pro sebe odříkávat násobky jedenácti, recept proti usnutí. I proti vzteku. Svou ženu pro tu chvíli neznal.

Hladil jsem rameno, po paži podél dveří jela moje dlaň ke dlaní její. Uchopila mou pevněji, než se dalo u ženské očekávat. Až bolestivě se její nehty vtačily do mé dlaně.

Opřel jsem celo o opěradlo s vlasy před sebou. Majitel vozu se právě dostal k číslu 616. Probudil jsem se, asi proto, že auto jelo po dláždění města. Města, kde jsem měl vystoupit. Pustila mou ruku, za okamžik jsme se setkali znovu. Do dlaně jsem dostal složený lístek. Poděkoval jsem, oba řekli „nashledanou“. Zmačkaný lístek byla potrhaná vizitka s adresou. Přečetl jsem si křestní jméno - Zuzana, vhodil vizitku do odpadového koše a pospíchal na autobusové nádraží. Budu-li mít štěstí, za hodinu budu doma. Těšil jsem se na čaj s mlékem.

Ještě před nádražím jsem se otočil a pospíchal zpět. Koš jsem našel bezpečně. Nenápadně, abych nevzbudil pozornost, hledal jsem lístek očima. Pak jsem začal hrabat. Nic. Lidé se ohlíželi. V trafice jsem koupil noviny, rozprostřel je na mokrý trávník a vysypal koš. Pomalu, systematicky jsem přendával obsah z jedné hromady na druhou. Starý pán se postavil vedle mne a pozoroval mne. Pravá ruka se dotkla čehosi lepkavého, co stále ulpivalo na dvou prstech a dlaní. Otíral jsem to vedle o travu, marně. Starý pán se pořád díval, bez spěchu si roztáhl nad sebou deštník. Stále nic. Zbývala už jen malá nezkontrolovaná hromádka. Poslední naděje. Nic. Vizitka, kterou jsem zahodil do koše, tam prokazatelně nebyla.

(Uveřejněno s laskavým svolením autora z Prochorovin 1/2005).

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

LÁSKA NA UZDĚ A JINÉ KOTRMELCE (VEŠKERÁ PODOBNOST A JINÉ KOTRMELCE) - Romana Riba - Rollingerová

Knížku, kterou vám dnes chci představit, musím představit dvěma názvy Láska na uzdě a jiné kotrmelce a Veškerá podobnost a jiné kotrmelce. Skutečně má dva názvy, jeden na přebalu, druhý na obálce. Vydalo ji v roce 2001 nakladatelství Ostrov a se jménem autorky jsem se seznámil na Literárním Varnsdorfu, kde patřila mezi oceněné.

Autorka Romana Riba-Rollingerová (ročník 1971) se narodila v Městci Králové a studovala v Poděbradech a později v Praze (ČVUT). V roce 1996 se přestěhovala za manželem do francouzského Mougins, kde působí jako tajemnice mezinárodní kulturní asociace. Dosud vydala básnické sbírky, takže tento její počín je její prozaickou prvotinou (mimořádně kladně hodnocenou Stanislavem Rudolfem).

Rád jsem si její knížku přečetl, nejen proto, že mi tak trochu připomíná mého Františka. Hlavní hrdinka Anna, žákyně 7.třídy je starší, během knihy nejen absolvuje 12 měsíců (od září do příštího září), ale především dospívá v ženu, lépe řečeno začíná si uvědomovat fyziologické proměny svého těla. Duševně je ještě dítětem, ale začíná vnímat svět jinak. Má dvě sestry, starší, která maturuje na střední škole, mladší, chystající se teprve do 1.třídy základní školy. V příběhu vystupují nejen kamarádky, ale maminka a dědeček. Otec od rodiny odešel kvůli alkoholu.

Anna prožívá školní rok pohledem dítěte 80.let 20.století. Její nenaplněná láska k Rost'ovi, emigrace nejvěrnější kamarádky Viktorky, školní lyžařský kurz, ale třeba i cesta do Prahy, havárie starší sestry na motocyklu, či sportovní úspěchy v basketbalovém družstvu, to všechno jsou epizody v životě hlavní hrdinky. Děj se odehrává v lázeňském městě Polabiny (nápadně připomínají Poděbrady, stejně jako sousední větší Bumburk připomíná Nymburk).

Čtení je to pohodové, myslím si, že pravdivě ukazuje svět dospívání v 80.letech, je to vlastně výpověď o době, ve které jsme žili a připadá mně, že ve srovnání třeba s románem Ireny Douskové Hrdý Budžes je i pravdivější (bez vulgarit). Myslím si, že to trefně vyjádřil v doslovu Petr Kukul: „*Naše dětství nebylo o nic méně důležité. Nemůžeme je cynicky zesměšnit a odhodit jen proto, že jsme je prožili v době, která byla, jaká byla. Žádné jiné nemáme... Přijmout své dětství jako kontinuální součást vlastního života už musí každý z nás sám.*“

Přeji Romaně Ribě-Rollingerové, aby v psaní pokračovala a šířila českou kulturu nejen ve Francii. Doufám, že se s její tvorbou opět brzy setkám.

Václav

ČAJ č.7 - JARNÍ a ČAJ č.8 - VÁLEČNÝ

V dubnu vycházejí dvě čísla ČAJe, to s pořadovým číslem 7 je věnováno jaru a dětem. Dětství a školní léta jsou zde nahlížena očima rodičů žáka jednotřídní školy Mirečka Jánského (povídka Poznámka), ale třeba i nevážným pohledem od katedry v povídce Jozeva dŘevníka Borovského Zpověď. Mimo školní lavice nás zavede Zlata Zákoutská se vzpomínkami na dětství svých dětí v povídkách ze ZOO, ale i o užovkách a kancích v oboře. Vše úspěšně doplňuje dětská poezie hosta ČAJe, paní Věry Vaďurové z Prahy. A protože dalším stupněm dětství je puberta, ani v ČAJi nemůže chybět moje vzpomínka na studentská léta prvních lasek.

ČAJ s pořadovým číslem 8, je monotematicky věnovaný konci 2.světové války (60 let). Doufám, že i ČAJ pomůže připomenout některá jména, která možná nejsou celostátně známá, ale přesto si zaslouží malou vzpomínku. Vždyť kdo zná učitele Petra Kováře, činovníka Sokola, který zahynul v Osvětimi, nebo Josefa Machka, přímého účastníka 17. listopadu 1939, který prožil neradostné roky v Sachsenhausenu. Možná že znáte jméno Františka Pecháčka, složil sletovou skladbu PŘÍSAHA REPUBLICE, aby po okupaci nezradil a skončil svůj život v Mauthausenu. Ale byli i další, jako třeba Alois Plecháč, věštitel a kartář, kterému se staly jeho předpovědi osudnými. Nebo bezejmenný Hans, který se i v těžké životní situaci dokázal postavit přesile na odpor za nejvyšší cenu. Ale i válka dětskýma očima (viz Zlatu Zákoutskou) a její malý odpor si určitě zaslouží vaši pozornost. Vezměte tedy „válečný“ ČAJ jako symbolickou svíčku, kterou jsme zapálili na počest těch, kteří se onoho šefíkového máje 1945 nedožili.

Václav

SBORNÍK : 15 LET LISU

Počinem k 15.výročí založení LISu je sborník připomínající uplynulých patnáct let, ale především posledních pět let (1990 - 2000 byla zmapována ve sborníku Deset let). Najdete v něm jmenný seznam všech dosavadních členů (38 autorů a autorek)a rubriky Kalendárium, Napsali o LISu nejen v regionálním tisku,Úspěchy autorů LISu na literárních soutěžích a LIS pod lupou, kde si budete moci zopakovat otázky a odpovědi osmičky statečných, kteří odpovídali na sedm všetečných otázek (rubrika vycházela v Kobře a odpovědi dodali – Eberlová, Franc, Jindra, Novotná, Procházka, Šťastná, Veselý a Žantovský). Najdete zde i krátké ukázky z tvorby výše jmenovaných. Škoda jen, že odpovědi nedodali i ostatní a chybí i více fotografií autorů z dětství.

Jinak je soubor spíše dokumentem pro nás a o nás, abychom si při dalším případném výročí uvědomili, kolik vody uteklo a co jsme všechno dokázali.

Václav

PLÁNOVANÉ RODIČOVSTVÍ

Václav FRANC

"Ten můj chlap, Heleno, ten je úplně nemožnej, vůbec nevím, proč se o něj ještě starám," postěžovala si Marie kamarádce Heleně nad skleničkou bílého v restauraci Luna.

"To mně povídej, ten můj není o nic lepší. Už jsem ho měsíc neviděla, pořád někde lítá," přitakávala Helena.

"No jo, ten můj taky pořád někde lítá, teďka je snad na Zemi nebo na Marsu, kdo se v tom má vyznat. Doma se ani neohřeje a když přijde, tak otevře plechovku s čerstvým vzduchem, zapne monitor a hned usne."

"To máš teda blbý," musela uznat Helena.

"Je úplně k ničemu, nejdřív jsem si myslela, že když pořád někde lítá, že přinese aspoň domů peníze za přesčasy, ale kdepak, pořád se jen vymlouvá a nakonec tvrdí, že měl srážky za zákaz vjezdu do ozónové díry!"

"Dovedou se jenom vymlouvat, ale když potřebuju doma pomoci, tak nikdy nemá čas, nic nedovede a kdo má pořád doma čekat sám před monitorem, až se milostpán vrátí ze služební cesty."

"No jo, to hrozný čekání, to jsem mu taky říkala, ale on se jen smál, že chce mít doma klid, že se dře, aby mně zajistil, abych nemusela nikam lítat do práce, že se mám jako v bavlnce a ještě jsem nevděčná. Tak mně naštvál, že jsem mu všechno vytmavila. Povídám mu, jsem tady celé dny sama, máme všechno co potřebujeme, našetřené peníze máme, tak si snad pořídíme dítě!"

"Ten můj nechce o dítěti slyšet, že prej si nejdříve musíme pořídít kosmickou raketu, nějaký nový typ, ale stejně bude raketa stát doma v hangáru, já s ní nebudu moct lítat, protože by se zbláznil. Jednou jsem se starou raketou trochu škrtila o strop, když jsem couvala, a nepřej si vidět manžela, jak vyváděl. Bude ji chodit leštit a sám mně na výlet nevezme, abych pořád nedřepěla doma. Když jsem jednou řídila, řval na mě, jak to lítáš, copak nevidíš, že tam něco letí v protisměru a nakonec řekl, že se mnou už v životě nepoletí, že se nenechá zabít, sprost'ák jeden."

"Ten můj by taky všechny úspory vrazil do raket, ale já ho přitlačila ke zdi, buď dítě nebo odejdu z domu!"

"Marie, to jsi dokázala?! A co on?"

"To víš, Heleno, je hrozně pohodlný, kdo by se o něj staral, kdo by mu zašival skafandry, opravoval hledí u helmy a chystal papání. On si nedokáže namíchat ani dvě pasty z tuby, představ si, že měl jednu bolení a musel na vyšetření, protože dal dohromady sladkou a kyselou pastu."

"Ten můj by si taky neohřál ani vodu podle monitoru."

"Je opravdu k ničemu. Když nakonec souhlasil, tak zase nevěděl, jak se to zařídí, když chce člověk dítě. Vymlouval se a kroutil, ale já měla všechny

náležitosti připravené. Před týdnem jsem si došla na akademii pro formulář, a tak mu povídám, ať vezme tužku do ruky a formulář podepíše, když už jsem všechny kolonky vyplnila sama. Ale on začal formulář nahlas předčítat a rozčiloval se."

"Co se mu ještě nelíbilo?", nechápavě kroutila hlavou Helena.

"Už na prvním řádku remcal. Já chci pochopitelně holčičku a on chlapečka. Vyváděl, že holku nechce, že holky jsou k ničemu, že nedokážou řídit ani kosmickou loď a ječel, abych mu jmenovala jedinou ženskou, která něco rozumného vymyslela. - Tak mu povídám, a co třeba ta Švýcarka, ta doktorka, nedávno jsem o ní četla na monitoru takový zajímavý článek. Vymyslela a zkrátila dobu výroby dětí, ale ten můj milánek mně řekl, že to není žádný kumšt vymyslet takovou blbost. Jenže já si nic nenechala líbit. Řekla jsem mu, že kdyby nebylo ženskejch, dávno by lidskej rod vyhynul. Dáš si ještě jednu, Heleno?"

"Kolik je hodin? Tak ještě jednu," souhlasila Helena.

"Pane vrchní, ještě dvakrát dvě deci," objednala Marie.

"Prosím, hned to bude."

"Představ si, Marie, že mně babička vypravovala, že když byla malá holka, že se výroba dětí pohybovala kolem devíti měsíců, někdy se vyrobilo i za sedm, ale jenom jako polotovar, nějaký nepovedený zmetek, a musel se dopékat v troubě."

"To jsem taky četla v knize Dějiny lidstva. Viděla jsem tam dokonce takový legrační obrázek, že žena nosila dítě přímo v těle, ale byl u obrázku nejasný popis, takže jsem nic nepochopila. Zajímalo by mě, jak se mohlo dostat nějaké dítě do těla matky, ale muselo to být určitě bolestivé."

"A nebezpečné, Marie, to si nedovedu vůbec představit."

"Já taky ne, ale ze všeho nejhorší bylo, že snad ženy měly s muži nějaký, jak to tam stálo, je to takové legrační slovo, inter ... ne inteli... vlastně intimní vztah."

"Intimní vztah? A co to je, intimní vztah?", kroutila hlavou Helena.

"To jsem taky nepochopila, ale že se nějak muži lišili od žen a navzájem se spojovali a předávali si genetické informace," napila se Marie z čerstvě přineseného poháru.

"Spojovali? A čím? Jako kabelem? A to neznali intervitent?"

"Asi ne ?! Oni ti naši prapředci byli vůbec k popukání. Představ si, že třeba ráno muž nechal na stole v kuchyni ve zkumavce nějaké buňky, které manželka odnesla do ústavu, kde z nich vyrostlo dítě."

"Ale, Marie, co mně tady vypravuješ pohádky."

"Opravdu, Heleno, jestli mně nevěříš, tak si přečti Dějiny lidstva, mám to doma na koláči, tak ti je po kabelu pošlu, to se pobavíš!"

"A co ten tvůj, jak to nakonec dopadlo s dítětem?"

"Když jsme se nemohli dohodnout, tak jsem navrhla, že si pořídíme dvě děti, holčičku i chlapečka. Peníze máme a když se nám nebudou líbit, tak je klidně

můžeme vrátit. To víš, remcal, ale nakonec souhlasil. Nahlásili jsem potřebné údaje, udělali přiznání a čekali jsme čtrnáct dní na výsledek."

"To muselo být nekonečných čtrnáct dní. A máte doma dvě děti?"

"Ani se neptej, Heleno. Ten můj zase někde lítal a já zůstala na všechno sama. Vůbec si nedovedu představit, jak dříve vydrželi čekat deset měsíců."

"Říkala jsi devět nebo sedm."

"Tak sedm, to máš jedno. Ale nemohla jsem na akademii pro dítě letět, tak jsem tam poslala manžela, ale už jak překročil práh, tak jsem viděla, že zase něco zkazil. Prostě, co si ženská nezařídí sama...."

"Přinesl kluka?"

"Dívám se na dítě a vidím, že nemá černé oči. Chtěla jsem černé oči a tmavé vlásky, ale tohle mělo modrozelené oči a vlasy.....? Prostě bylo plešaté. Co ti to dali, ty hlupáku, obořila jsem se na muže a on se začal vykrucovat."

"Přinesl holčičku?" hořela Helena nedočkavostí.

"Nejhorší je, že já vlastně nevím, jak mám dítěti říkat, protože nemáme ani chlapečka ani holčičku!"

"Ani chlapečka? Ani holčičku?"

"Na akademii byla nějaká mladá doktorka a tomu mému troubovi řekla, že dvojčata nemají na skladě, ale že teď zkoušejí nový model, že se vlastně anatomické rozdíly mezi mužem a ženou úplně setřely, takže vyprodukovali nový tzv. bezpohlavní model dítěte. A ten můj, aby ušetřil na raketu, protože experimentální model byl podstatně levnější, tak souhlasil. Na každou pitomost naletí!"

"To je hrozné, Marie, voni ty chlapi jsou doopravdy úplně nemožný!"

"Ale, Heleno, víš, co je na celé záležitosti úplně nejhorší?"

"Co?"

"Že ten bezpohlavní model dítěte, takovou blbost, vymyslela nějaká ženská!"

(Ze souboru povídek Objev profesora Hybrise a jiné pohádky pro dospělé.)

Sdružení rodáků a přátel Řehče
si Vás dovoluje pozvat na kulturní program
„1. MEZIPLANETÁRNÍ SETKÁNÍ
OBYVATEL ŘEHČE
S MARTANY“

který se koná v Městské knihovně v Jičíně (Denisova ulice)
v sobotu 23.dubna 2005 od 13: 30 hodin.

V rámci zábavného odpoledne proběhne slavnostní vyhlášení
4.ročníku celostátní literární soutěže
ŘEHEČSKÁ SLEPICE 2005.

V rámci programu bude uveden krátký film o Řehči.

JIČÍN , MARTIN, DOMAŽLICE

Co spojuje tato tři města? Jistě tušíte, přece jsou to místa, kde se v průběhu roku sešla poetická společnost, aby oslavila „Jaro“ nebo „Podzim“. Na snímku se vracím na začátek, do Jičína (květen 2004), kde vlastně všechno začalo. Doufám, že Domažlice nejsou posledním místem, kde se příznivci poezie sejdou. A tak necht' žije CHOPOJ! A další místa poetických jar a podzimů!

Václav

P.S. Dnešní KOBRA postrádá některé pravidelné rubriky (např. zápis ze schůzky LISu), ale třeba i kontroverzní Prochorovu povídku a reakce na ni. Vše najdete v květnové Kobře (omlouvám se), ale v dubnu jsem chtěl upřednostnit autory, kteří se z Jičína chystali do Domažlic, a jejich tvorbu.

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Ročník 6. Číslo 4. Duben 2005

(13. dubna 2005)

www.kobra.zde.cz